

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Minna Holm

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Risto Kangas	neuvottelujohtaja	040 520 8720	risto.kangas@juko.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimitilimessä

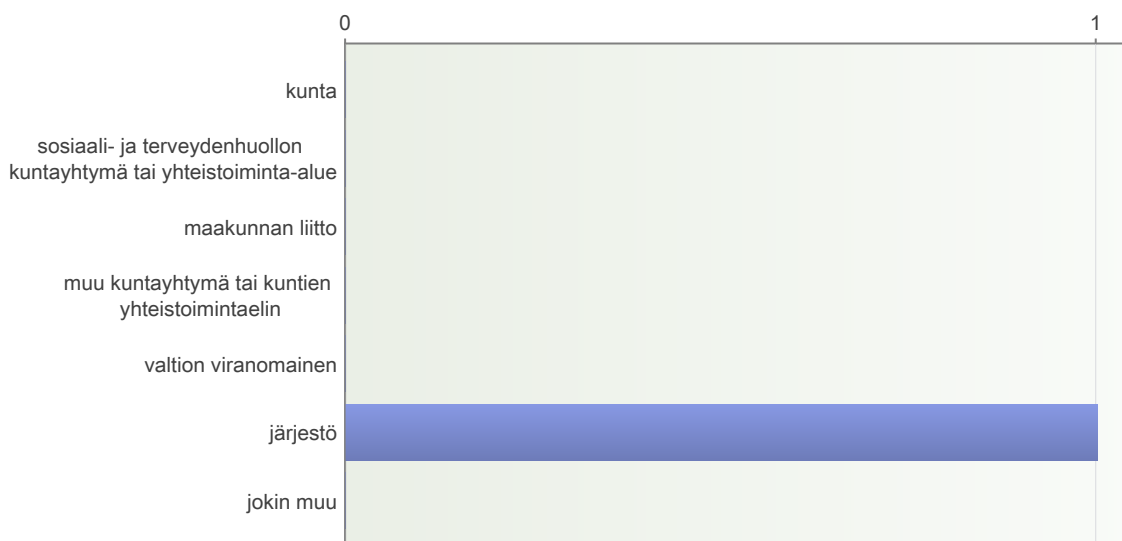
Ei vastauksia.

5. Toimielimen nimi

Ei vastauksia.

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- JUKOn näkemyksen mukaan maakuntia on liian monta, mutta jaottelu vastaa luonnollista asiointialuejakoa ja elinkeinoaluejakoa. Näin pieneen maahan ei tule luoda useita erilaisia aluejakoja, joten nykyiset kunta- ja soteliitokset tulisi huomioida alueita suunniteltaessa. Myös entinen läänijako olisi selkeä ja sopivan kokoinen.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Ei vastauksia.

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

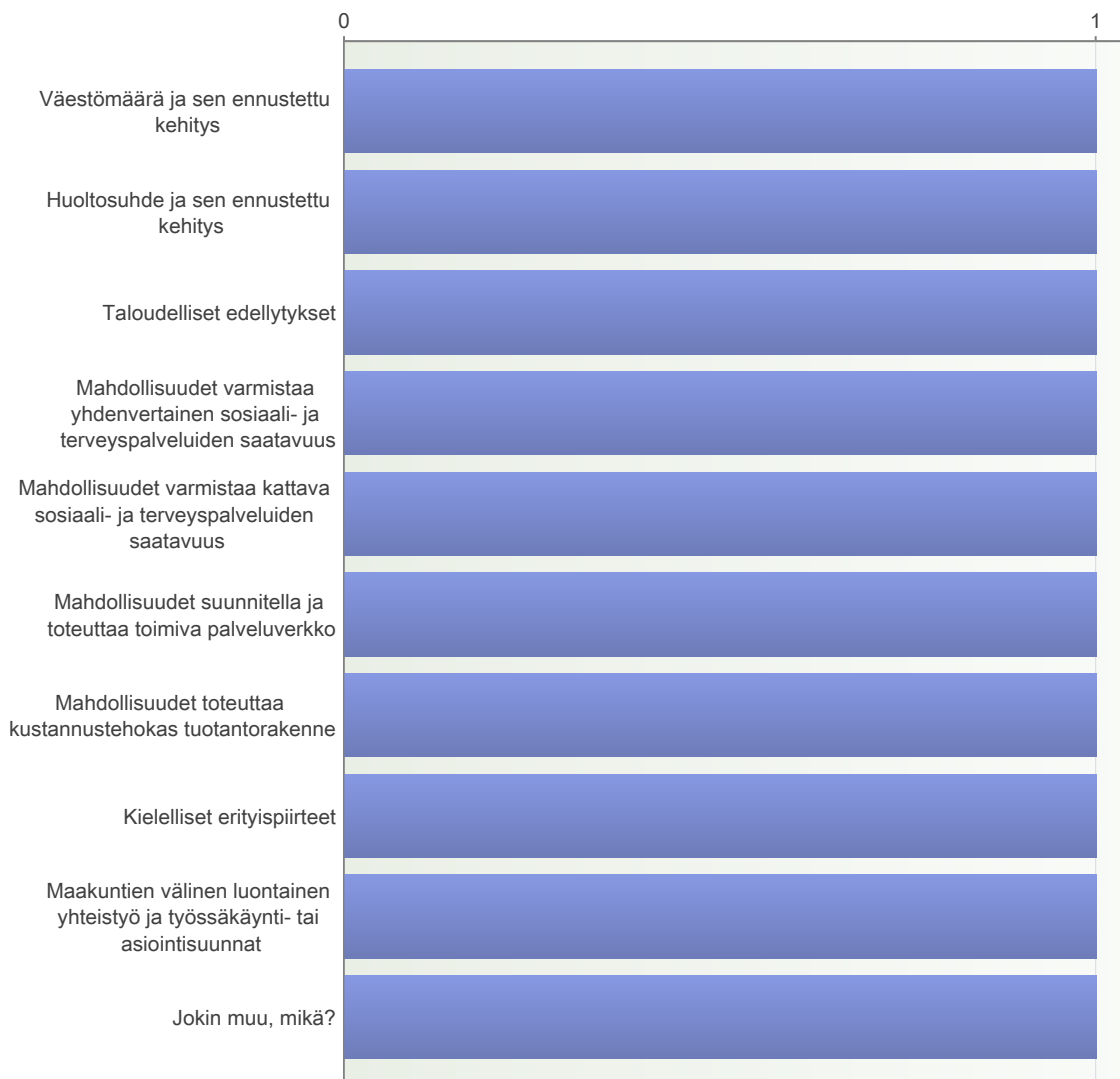
12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Kyseessä on poliittinen kompromissi, jossa asiantuntijoiden (mm. THL) lausunnot ja tietämys sivuutettiin. JUKOn näkemyksen mukaan sopiva määrä sote-alueiksi olisi 5-12. Vaikka 15 sote-aluetta on lukumääränä päätetty, avoimena on vielä monia kysymyksiä, jotka pitää ratkaista ennen kuin on arvioitavissa, kuinka toimiva ratkaisu lopulta on erityisesti ennaltaehkäisevien terveyspalveluiden ja kansanterveystyön kokonaisuuden kannalta huomioiden erityisesti näiden palveluiden mahdollisimman helppo tavoitettavuus. Epäilyksiä on siitä, voivatko säästöt toteutua näin monen maakunnan mallissa: itsehallintoalueiden ja sote-alueiden määrä olisi syytä yhtenäistää.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: Jokin muu, mikä?

- väestön sairastavuus/sairastuvuus

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Ei vastauksia.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Ei vastauksia.

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Lisätehtävien siirtoa itsehallintoalueille ei JUKOssa pidetä tarkoituksenmukaisena. Lähtökohtaisesti itsehallintoalueille tulisi siirtää kiinteästi vain sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvät tehtävät. Ympäristöterveydenhuolto tulisi säilyttää osana kunnan viranomaisvalvontaa, ja sen tulisi jatkossakin olla osa kuntien teknisiä viranomaistoimintoja. Ammatillista koulutusta ei tule siirtää itsehallintoalueille, myöskään muun koulutuksen ja kulttuuritoimen osalta ei ole tarvetta yhdistämiseen. Alueellisen kehittämisen riittävä resursointi on uudistuksessa turvattava, mm. Aluehallintovirastojen tulisi edelleen jatkaa omina kokonaisuuksinaan. Myös TEKES:n toiminnot tulee jatkossakin toteuttaa entiseen tapaan ensi sijassa alueellisesti.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Vastaajien määrä: 1

- Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto on järjestettävä palvelun tuottavasta tahosta riippumatta kouluissa ja oppilaitoksissa. Terveydenhoitajan vastaanoton on sijaittava ja lääkärintarkastusten tapahduttava jatkossakin koulussa ja oppilaitoksessa. Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestäjätahona on oltava opetuksen tai koulutuksen järjestäjä. Näiden palveluiden rahoituksen on tultava suoraan palvelun järjestäjälle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle. Nuoriso-, liikunta-, kirjasto-, museo- ja muilla kulttuuripalveluilla on tutkitusti merkitystä yhteiskunnallisia ja terveydellisiä ongelmia ennaltaehkäisevinä palveluina. Näiden palvelujen asemaa on syytä vahvistaa tässä uudistuksessa, eikä hyvinvointia lisääviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä erityispalveluja ole syytä murentaa uudistuksen yhteydessä. Työterveyshuolto on pidettävä itsehallintoalueillakin omana kokonaisuutenaan. Työterveyshuollon sisältöön ei pidä puuttua uudistuksessa. Työnantajilla tulee säilyä jatkossakin mahdollisuus järjestää työntekijöilleen sairaanhoitoa työterveyshuoltona. Työterveyshuolto on myös rahoituksellisesta näkökulmasta syytä pitää omana kokonaisuutenaan. Johtamisella varmistetaan suunnitelmien maastouttaminen, mm. palveluketjujen toimivuus. Pelkkä infomaatio-ohjaus ei riitä, vaan tarvitaan säädöksiä ohjauksen tueksi. Itsehallintojärjestelmään tulee luoda edustuksellinen elementti, jonka kautta alueen kunnat voivat osallistua asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon. Tavoitteena tulee olla, että hyvinvointikertomukset tulee valmistella yhdessä itsehallintoalueiden ja kuntien kesken.

Kertomuksen käsittely osapuolten päättävissä elimissä tulee tapahtua jo valmisteluvaiheessa.

Terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin käsitteiden laajempi avaus olisi suotavaa, jotta asiasta ei tule väärinkäsityksiä. Kokonaisvaltainen terveyden edistäminen vaatii selkeitä toimintastrategioita, lisäksi on päätettävä työnjaosta ja seurannan keinoista. Terveyden edistämistä ei voi jättää vain kunnan tehtäväksi, vaan yhteistyötä kuntien ja itsehallintoalueiden välillä on tehtävä. Sote-alueille olisi perustettava moniammatillinen neuvottelukunta, jonka tehtävänä olisi varmistaa ammattien välinen kommunikaatio ja tiedonkulku. Neuvottelukunnan tehtävänä olisi huolehtia terveyden edistämisen toteutumisesta koko sotealueella sekä varmistaa potilaan hyvä ja sujuva hoito eri rakenteissa (erikoissairaanhoido, perusterveydenhoito, sosiaalihuolto, yksityissektori) että moniammatillisen yhteistyön toteutuminen koko hoitoketjussa. Neuvottelukuntaan tulisi kuulua potilaan hoitoon osallistuvien ammattiryhmien mahdollisimman kattavan joukon lisäksi sote-alueen johto. Lisäksi kuntiin tarvitaan terveyden edistämisen yksiköitä, joiden kustannuksiin sote-alue myös osallistuisi. Terveyden edistämiseen tarvitaan alueelliset suunnitelmat sekä toteutumisen seuranta. Seurantaan tulee kehittää valtakunnalliset kriteerit ja tavoitteet.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Poliittinen ratkaisu ei takaa väestön terveyttä ja hyvinvointia. Vaarana on palveluiden ja muun toiminnan keskittyminen itsehallintokeskuksiin, työpaikkojen ja veronmaksajien väheneminen pienistä kunnista ja näiden kuntien talouden heikkeneminen entisestään. Suunnitelmallinen kokonaisjohtaminen ja alueellisten erityispiirteiden huomioiminen lainsäädännössä ja siirtymävaiheessa on tärkeää. Työn tuottavuuden parantamisen ja henkilöstömenojen säästämisen tulee tarkoittaa parempaa ja suunnitellumpaa työnjakoa eikä työtaakan lisäämistä vähäisemmillä henkilöstöresursseilla. Uudistuksen hyvä läpivienti edellyttää henkilöstön mukaan ottamista valmistelutyöhön, muutoksen suunnitteluun ja toteutukseen. Uudistusta suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota henkilöstövaikutusten arviointiin.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Miten taataan, ettei kokonaisveroaste nouse? Yksikanavarahoitus on välttämätöntä toteuttaa, joskin työterveyshuollon rahoituksellinen asema on säilytettävä omana kokonaisuutenaan. Ongelma on rahoituksen ohjaus itsehallintoalueille: olisiko esim. nykyisistä valtionosuuskriteereistä luotavissa tarveperusteinen malli. Mikäli käyttöön tulee valtion rahoitus sote-verojärjestelmällä, sen on oltava kunnallisveron tyyppisesti tasavero, ei progressiivinen.